

=====

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgment in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgment shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.

=====

ગુજરાત હાઈકોર્ટ, અમદાવાદ

આર/લેટર્સ પેટન્ટ અપીલ નં. ૫૦૪/૨૦૨૫

ઈન

આર/સ્પેશિયલ સિવિલ એપિલિકેશન નં. ૧૦૭૦૧/૨૦૨૩

વિથ

સિવિલ એપિલિકેશન (ફોર સ્ટે) નં. ૧/૨૦૨૪

ઈન આર/લેટર્સ પેટન્ટ અપીલ નં. ૫૦૪/૨૦૨૫

વિથ

આર/લેટર્સ પેટન્ટ અપીલ નં. ૫૦૨/૨૦૨૫

ઈન

આર/સ્પેશિયલ સિવિલ એપિલિકેશન નં. ૧૦૭૬૪/૨૦૨૩

વિથ

સિવિલ એપિલિકેશન (ફોર સ્ટે) નં. ૧/૨૦૨૪

ઈન આર/લેટર્સ પેટન્ટ અપીલ નં. ૫૦૨/૨૦૨૫

ઈન

આર/સ્પેશિયલ સિવિલ એપિલિકેશન નં. ૧૦૭૬૪/૨૦૨૩

વિથ

આર/લેટર્સ પેટન્ટ અપીલ નં. ૫૦૩/૨૦૨૫

ઈન

આર/સ્પેશિયલ સિવિલ એપિલિકેશન નં. ૧૦૭૬૭/૨૦૨૩

વિથ

સિવિલ એપિલિકેશન (ફોર સ્ટે) નં. ૧/૨૦૨૪ ઈન આર/લેટર્સ પેટન્ટ અપીલ નં.

૫૦૩/૨૦૨૫

ઈન

આર/સ્પેશિયલ સિવિલ એપિલિકેશન નં. ૧૦૭૬૭/૨૦૨૩

વિથ

આર/લેટર્સ પેટન્ટ અપીલ નં. ૫૦૫/૨૦૨૫

ઈન

આર/સ્પેશિયલ સિવિલ એપિલિકેશન નં. ૧૦૭૬૬/૨૦૨૩

વિથ

સિવિલ એપિલિકેશન (ફોર સ્ટે) નં. ૧/૨૦૨૪ ઈન આર/લેટર્સ પેટન્ટ અપીલ નં.

૫૦૫/૨૦૨૫

ઈન

આર/સ્પેશિયલ સિવિલ એપિલિકેશન નં. ૧૦૭૬૬/૨૦૨૩

વિથ

આર/લેટર્સ પેટન્ટ અપીલ નં. ૫૦૬/૨૦૨૫

ઈન

આર/સ્પેશિયલ સિવિલ એપિલિકેશન નં. ૬૦૭૦/૨૦૨૪

વિથ

સિવિલ એપિલિકેશન (ફોર સ્ટે) નં. ૧/૨૦૨૪ ઈન આર/લેટર્સ પેટન્ટ અપીલ નં.

૫૦૬/૨૦૨૫

ઈન

આર/સ્પેશિયલ સિવિલ એપિલિકેશન નં. ૬૦૭૦/૨૦૨૪

વિથ

આર/લેટર્સ પેટન્ટ અપીલ નં. ૫૦૭/૨૦૨૫

ઈન

આર/સ્પેશિયલ સિવિલ એપિલિકેશન નં. ૧૦૭૬૫/૨૦૨૩

વિથ

સિવિલ એપિલિકેશન (ફોર સ્ટે) નં. ૧/૨૦૨૪ ઈન આર/લેટર્સ પેટન્ટ અપીલ નં.

૫૦૭/૨૦૨૫

ઈન

આર/સ્પેશિયલ સિવિલ એપિલિકેશન નં. ૧૦૭૬૫/૨૦૨૩

મંજૂરી અને સહી માટે:

માનનીય ન્યાયમૂર્તિ શ્રી એ. એસ. સુપેહિયા

અને

માનનીય ન્યાયમૂર્તિ સુશ્રી નિશા એમ. ઠાકોર

=====

રિપોર્ટિંગ માટે મંજૂર	હા	ના
	√	

=====

ગુજરાત રાજ્ય અને અન્ય

વિરુદ્ધ

ગંગારામભાઈ શિવાભાઈ પટેલ અને અન્ય

=====

ઉપસ્થિતિ:

અપીલકર્તાઓ તરફે સરકારી વકીલ શ્રી જી. એચ. વર્ક સાથે વિદ્વાન એ.જી.પી.
સુશ્રી ધરિત્રી પંચોલી અને શ્રી આદિત્ય પાઠક
સામાવાળા(ઓ) નં. ૧, ૨, ૩, ૪, ૫, ૬, ૭ તરફે વરિષ્ઠ વકીલ શ્રી શાલીન મહેતા
સાથે શ્રી ડી. એમ. દેવનાની (૫૮૮૦)

=====

કોરમ: માનનીય ન્યાયમૂર્તિ શ્રી એ. એસ. સુપેહિયા
અને

માનનીય ન્યાયમૂર્તિ સુશ્રી નિશા એમ. ઠાકોર

તારીખ : ૨૭/૦૩/૨૦૨૫

સંયુક્ત મૌખિક ચુકાદો

(માનનીય ન્યાયમૂર્તિ શ્રી એ. એસ. સુપેહિયા દ્વારા)

૧. સંબંધિત પક્ષકારો તરફે ઉપસ્થિત વિદ્વાન વકીલોની સંમતિથી, હાલની
બાબતો આજે આખરી સુનાવણી માટે લેવામાં આવે છે અને આ સંયુક્ત ચુકાદો
દ્વારા તેનો નિકાલ કરવામાં આવે છે.

૨. હકીકતોનો સમાન સમૂહ સંકળાયેલો હોવાથી અને આ અપીલોના
જૂથમાં મુદ્દો પણ સમાન હોવાથી, લેટર્સ પેટન્ટ અપીલ નં. ૫૦૪/૨૦૨૫ ને મુખ્ય
બાબત તરીકે લેવામાં આવે છે.

૩. દાખલ કરવામાં આવે છે. વિદ્વાન વકીલ શ્રી ડી. એમ. દેવનાની

ઉપસ્થિત થાય છે અને સંબંધિત સામાવાળા - કર્મચારીઓ વતી પ્રવેશની નોટિસની બજવણી મુલતવી રાખે છે.

ટૂંકી હકીકતો:

જ. લેટર્સ પેટન્ટ, ૧૮૬૫ ની કલમ ૧૫ હેઠળ દાખલ કરવામાં આવેલી હાલની લેટર્સ પેટન્ટ અપીલો, શીર્ષકવાળી રિટ પિટિશન એટલે કે સ્પેશિયલ સિવિલ એપ્લિકેશન નં. ૧૦૭૦૧/૨૦૨૩ માં વિદ્વાન સિંગલ જજ દ્વારા પસાર કરવામાં આવેલા તારીખ ૧૩.૦૩.૨૦૨૪ ના હુકમ સામે નિર્દેશિત છે, જેમાં અને જેના દ્વારા વિદ્વાન સિંગલ જજે નીચે મુજબના નિર્દેશો જારી કરીને સામાવાળા - કર્મચારીઓ દ્વારા દાખલ કરવામાં આવેલી રિટ પિટિશન મંજૂર કરી છે: -

“૮. આવા સંજોગોમાં, આ અદાલત સામાવાળાઓના નિર્ણયમાં હસ્તક્ષેપ કરવો યોગ્ય માને છે, ત્યારે આ અદાલત કાયદાની કોઈપણ સત્તા વિના સ્પષ્ટપણે લેવાયેલા આ નિર્ણય માટે રાજ્ય સરકાર પર અનુકરણીય દંડ લાદવો પણ યોગ્ય માને છે. આવા સંજોગોમાં, ઉપર્યુક્ત ચર્ચાને ધ્યાને લેતાં, નીચે મુજબના નિર્દેશો પસાર કરવામાં આવે છે:-

(૧) અરજદારો દ્વારા પેન્શનની ગણતરીના હેતુ માટે તારીખ ૦૧.૦૪.૧૯૮૨ પહેલાં બજાવવામાં આવેલી સેવાનો સમયગાળો ધ્યાને ન લેવાના સામાવાળાઓના નિર્ણયને, આથી ગેરકાયદેસર અને સ્પેશિયલ સિવિલ એપ્લિકેશન નં. ૩૨૫૦/૨૦૦૯ અને સંલગ્ન બાબતોમાં તારીખ

૨૯.૦૬.૨૦૧૭ ના રોજ વિદ્વાન સમાન બેંચ દ્વારા પસાર કરવામાં આવેલા નિર્દેશથી વિરુદ્ધ જાહેર કરવામાં આવે છે.

(૨) સામાવાળાઓને વિદ્વાન સમાન બેંચના નિર્ણયનું ચુસ્તપણે પાલન થાય તે સુનિશ્ચિત કરવાનો નિર્દેશ આપવામાં આવે છે એટલે કે અરજદારો તેમની સેવાની સમગ્ર લંબાઈની ગણતરી કર્યા પછી તારીખ ૧૫.૧૦.૧૯૮૪ ના સરકારી ઠરાવ હેઠળ ઉપલબ્ધ તમામ લાભો મેળવવા માટે હકદાર ગણાશે.

(૩) સામાવાળાઓએ આ હુકમ મળ્યાની તારીખથી આઠ અઠવાડિયાના સમયગાળાની અંદર ઉપર મુજબની ક્વાયત પૂર્ણ કરવી અને જ્યારે કે, ઉપર ઉલ્લેખિત ફ્કરા નં. ૩૩ માં વિદ્વાન સમાન બેંચના નિર્દેશ મુજબ અરજદારોને બાકી નીકળતી રકમ ચૂકવવામાં આવશે.

(૪) રાજ્યે કોઈપણ કાયદાકીય સત્તા વિના ઉપર મુજબનો નિર્ણય લેવા બદલ અહીંના અરજદારોને સંયુક્ત રીતે રૂ. ૧,૦૦,૦૦૦/- (રૂપિયા એક લાખ પૂરા) નો દંડ ચૂકવવાનો રહેશે. સદર રકમ આ હુકમ મળ્યાની તારીખથી ચાર અઠવાડિયાના સમયગાળામાં અરજદારોને ચૂકવવામાં આવશે.”

પ. વાદગ્રસ્ત હુકમ પસાર કરતાં પહેલાં મુકદ્દમાનો એક લાંબો ઇતિહાસ રહેલો છે, જે બિન-સરકારી સંલગ્ન અને અનુદાનિત કોલેજો અને યુનિવર્સિટીઓમાં

શિક્ષણ સ્ટાફ માટે પેન્શન યોજના દાખલ કરતાં ગુજરાત રાજ્યના શિક્ષણ વિભાગ દ્વારા જારી કરાયેલા તારીખ ૧૫.૧૦.૧૯૮૪ ના સરકારી ઠરાવમાંથી ઉદ્ભવે છે. સામાવાળા-કર્મચારીઓ આવી સંસ્થાઓના કર્મચારીઓ છે.

૬. સંબંધિત પક્ષકારો વચ્ચેના મુકદ્દમાનો અગાઉનો તબક્કો તારીખ ૧૫.૧૦.૧૯૮૪ ના સરકારી ઠરાવની કલમો ૩ અને ૪ ના અર્થઘટન પૂરતો મર્યાદિત હતો, જેમાં સામાવાળાઓ જેવા કર્મચારીઓ, જેઓ સીપીએફ યોજના હેઠળ શાસિત હતા અને તારીખ ૧૫.૧૦.૧૯૮૪ ના સરકારી ઠરાવ મુજબ પેન્શન (જીપીએફ યોજના) પસંદ કરવાની મંજૂરી આપવામાં આવી ન હતી, આખરે લાંબા મુકદ્દમા પછી, સામાવાળા - કર્મચારીઓ સફળ થયા અને રાજ્ય સરકારે તારીખ ૧૫.૧૦.૧૯૮૪ ના સરકારી ઠરાવ મુજબ સામાવાળા-કર્મચારીઓને પેન્શનનો લાભ લંબાવ્યો અને તે મુજબ તેમના પેન્શન ચુકવણી હુકમો તૈયાર કરવામાં આવ્યા અને પેન્શન નિયત કરવામાં આવ્યું.

૭. કર્મચારીઓનો એવો કેસ છે કે જ્યારે પેન્શન ચુકવણી હુકમો પસાર કરવામાં આવ્યા ત્યારે તેમના ધ્યાને આવ્યું કે તારીખ ૧૫.૧૦.૧૯૮૪ ના સરકારી ઠરાવમાં નિર્ધારિત કરાયેલ કટ-ઓફ તારીખ એટલે કે ૧૯૮૨ પહેલાંની અગાઉની સેવાઓને અવગણવામાં આવી છે.

૮. વ્યથિત અને અસંતુષ્ટ થઈને સામાવાળા-કર્મચારીઓએ પેન્શનના હેતુ માટે ગણતરી કરવા માટે તેમની નિમણૂકની તારીખથી સમગ્ર સેવાની

ગણતરી કરવા માટે અરજ કરતી શીર્ષકવાળી રિટ પિટિશનો દાખલ કરી હતી. વિદ્વાન સિંગલ જજે, લેટર્સ પેટન્ટ અપીલ નં. ૯૮૧/૨૦૧૫ માં પસાર કરવામાં આવેલા ડિવિઝન બેંચના તારીખ ૦૨.૦૭.૨૦૧૫ ના ચુકાદા પર આધાર રાખીને, રિટ પિટિશન મંજૂર કરી છે અને અપીલકર્તા-રાજ્યને કર્મચારીઓના પેન્શનની ગણતરી કરવા અને નિયત કરવા તેમજ તે મુજબ તેમને બાકી નીકળતી રકમ સુધારીને ચૂકવી આપવાનો નિર્દેશ આપ્યો છે. ટૂંકમાં, સંબંધિત સંસ્થાઓમાં કર્મચારીઓની શરૂઆત / નિમણૂકથી લઈને સમગ્ર સેવાઓને પેન્શન નક્કી કરવા અને તે મુજબ બાકી નીકળતી રકમની ચુકવણી માટે ગણતરી કરવાનો હુકમ કરવામાં આવ્યો છે. તેણે આ શીર્ષકવાળી લેટર્સ પેટન્ટ અપીલોને જન્મ આપ્યો છે.

અપીલકર્તા-રાજ્ય વતી રજૂઆતો :

૯. વિદ્વાન સરકારી વકીલ શ્રી વિકે, શરૂઆતમાં જ ધ્યાન દોર્યું છે કે જો સામાવાળા-કર્મચારીઓની રજૂઆત સ્વીકારવામાં આવે તો પ્રથમ દ્રષ્ટિએ તેઓ પેન્શનના લાભ માટે હકદાર બનતા નથી કારણ કે મુકદ્દમાના અગાઉના તબક્કામાં, તેઓએ પોતાને ૧૯૮૨ માં અથવા તે પછી નિમાયેલા નવા નિમણૂક પામેલા કર્મચારી તરીકે દર્શાવ્યા હતા અને મુકદ્દમાના અગાઉના તબક્કામાં સફળ થયા પછી, હવે સંપૂર્ણ વિપરીત વલણ અપનાવવામાં આવ્યું છે કે પેન્શન નક્કી કરવા અને ગણતરી કરવાના હેતુ માટે અગાઉની સેવાઓને ધ્યાને લેવી જરૂરી છે. તારીખ ૧૫.૧૦.૧૯૮૪ ના સરકારી ઠરાવની જોગવાઈઓ તરફ, ખાસ કરીને ફરરા

નં. ૪ માં નિર્ધારિત કટ-ઓફ તારીખ તરફ આ અદાલતનું ધ્યાન દોરતાં, એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે સદર જીપીએફ યોજના માત્ર ૦૧.૦૪.૧૯૮૨ ના રોજ અથવા તે પછી ભરતી થયેલા સ્ટાફના સભ્યોને જ લાગુ કરવામાં આવી હતી અને કટ-ઓફ તારીખ પહેલાં ભરતી થયેલા સ્ટાફે તેઓ જીપીએફ યોજનામાં ચાલુ રહેવા માંગે છે કે નવી દાખલ કરાયેલ સીપીએફ યોજનામાં તે અંગે પોતાનો વિકલ્પ રજૂ કરવાનો હતો. એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે મુકદ્દમાના અગાઉના તબક્કામાં, કર્મચારીઓએ ખાસ દલીલ કરી હતી કે તેઓ ૧૯૮૨ ના વર્ષમાં નિમાયા હતા, અને તેથી, તેઓ યોજનાની કલમો દ્વારા આપમેળે સંચાલિત થશે અને તે મુજબ, તેમને પેન્શનના લાભો આપવા જરૂરી છે. એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે વર્ષ ૧૯૮૨ થી તેમની સેવાની લંબાઈની ગણતરી કરીને પેન્શન ચુકવણી હુકમો કરવામાં આવ્યા પછી, સેવાઓના અગાઉના વર્ષોના પેન્શન નિર્ધારણના લાભો મેળવવા માટે રિટ પિટિશન દાખલ કરવામાં આવી છે, જે અસ્વીકાર્ય છે.

૧૦. લેટર્સ પેટન્ટ અપીલ નં. ૯૮૧/૨૦૧૫ માં સમાન બેંચ દ્વારા પસાર કરવામાં આવેલા તારીખ ૦૨.૦૭.૨૦૧૫ ના ચુકાદા અને હુકમની સાથે, ખાસ કરીને ફકરા નં. ૬.૨ અને ૭ ની સાથે વિદ્વાન સિંગલ જજના તારણોની સરખામણી કરતાં, વિદ્વાન સરકારી વકીલ દ્વારા એવી દલીલ કરવામાં આવે છે કે આવા કર્મચારીઓની અગાઉની સેવા માત્ર પેન્શનપાત્ર સેવાની લંબાઈની ગણતરીમાં જ ધ્યાને લઈ શકાય છે અને પેન્શનની ગણતરી માટે અથવા

પેન્શનની રકમ નક્કી કરવા માટે નહીં. જ્યારે કે વિદ્વાન સિંગલ જજે, ડિવિઝન બેંચના ચુકાદા પર વિચારણા કરતી વખતે, તેનાથી વિપરીત ઠરાવ્યું છે. વિદ્વાન સરકારી વકીલ શ્રી વિકે વધુમાં રજૂઆત કરી હતી કે સર્વોચ્ચ અદાલત દ્વારા તારીખ ૧૭.૧૨.૨૦૨૧ ના હુકમથી આ મુદ્દો આખરે શાંત કરી દેવામાં આવ્યો છે અને તેથી, એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે જ્યારે સર્વોચ્ચ અદાલતે લેટર્સ પેટન્ટ અપીલ નં. ૯૮૧/૨૦૧૫ માં તારીખ ૦૨.૦૭.૨૦૧૫ ના આ અદાલતના ચુકાદા અને હુકમને બહાલ રાખ્યો છે, ત્યારે વિદ્વાન સિંગલ જજે વાદગ્રસ્ત નિર્દેશો જારી કરવા જોઈતા ન હતા.

૧૧. એવી દલીલ કરવામાં આવે છે કે જો કર્મચારીની સેવાની ગણતરી ૧૯૬૫ થી કરવામાં આવે અને યોજનાના અમલ પછી સામાવાળા-કર્મચારીઓ દ્વારા દલીલ કર્યા મુજબ તેની પાછળથી નિમણૂક કરવામાં આવે, તો તેની અગાઉની સેવાઓ પેન્શનના લાભોની વાસ્તવિક ચુકવણી માટે ગણી શકાય નહીં.

૧૨. તેમણે કર્મચારીઓ અને રાજ્ય વચ્ચેના મુકદ્દમામાંથી ઉદ્ભવેલા અગાઉના ચુકાદાઓ તરફ આગળ નિર્દેશ કર્યો હતો અને રજૂઆત કરી હતી કે સામાવાળા-કર્મચારીઓએ ક્યારેય એવી દલીલ કરી ન હતી કે પેન્શનની ગણતરી માટે તેમની ભૂતકાળની સેવાઓ પણ ધ્યાનમાં લેવી જરૂરી છે. આમ, એવી અરજ કરવામાં આવે છે કે એકવાર સામાવાળા-કર્મચારીઓએ મુકદ્દમાના અગાઉના તબક્કામાં પોતાને એક નવી નિમણૂક તરીકે દર્શાવ્યા પછી, તેમના માટે

અગાઉની સેવાઓના પેન્શનનો દાવો કરવો ખુલ્લો નથી કારણ કે તે તારીખ ૧૫.૧૦.૧૯૮૪ ના સરકારી ઠરાવનો આશય હોઈ શકે નહીં. આમ, એવી અરજ કરવામાં આવે છે કે વિદ્વાન સિંગલ જજ દ્વારા પસાર કરવામાં આવેલ વાદગ્રસ્ત હુકમ તેમજ નિર્દેશો કાયદેસર અમાન્ય ઠેરવી રદ કરવામાં આવે.

સામાવાળા-કર્મચારીઓ વતી રજૂઆતો :

૧૩. વિદ્વાન સરકારી વકીલ શ્રી વિર્ક દ્વારા કરવામાં આવેલી ઉપરોક્ત રજૂઆતોના જવાબમાં, વિદ્વાન વકીલ શ્રી દેવનાની દ્વારા સહાયિત વિદ્વાન પરિષ્ઠ વકીલ શ્રી શાલીન મહેતાએ રજૂઆત કરી છે કે મુકદ્દમાના અગાઉના તબક્કાની ચોક્કસ વિચારણા કર્યા પછી અને અપીલકર્તા સત્તાતંત્રના અભિગમની નોંધ લીધા પછી વિદ્વાન સિંગલ જજ દ્વારા રિટ પિટિશન મંજૂર કરવામાં આવી છે, વિદ્વાન સિંગલ જજે રૂ. ૧,૦૦,૦૦૦/- નો અનુકરણીય દંડ લાદવાની મહેરબાની કરી છે. એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે વિદ્વાન સિંગલ જજ દ્વારા જારી કરાયેલા આ નિર્દેશમાં કોઈ હસ્તક્ષેપ કરવો જોઈએ નહીં કારણ કે તે ચોક્કસ રીતે પસાર કરવામાં આવ્યો છે.

૧૪. આ અદાલત સમક્ષ ઉપસ્થિત સામાવાળા-કર્મચારીઓની સૂચના પર વિદ્વાન વકીલ શ્રી દેવનાનીએ ભારપૂર્વક જણાવ્યું છે કે વાસ્તવમાં વર્ષ ૧૯૮૨ માં, સામાવાળા-કર્મચારીઓમાંથી કોઈની પણ નવી નિમણૂક કરવામાં આવી ન હતી, પરંતુ તેઓને તેમની સંબંધિત જગ્યાઓ પર બઢતી આપવામાં આવી હતી.

એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે સામાવાળાઓની પ્રારંભિક નિમણૂકની તારીખથી સીપીએફ યોજના હેઠળ શાસિત સેવા સહિતની સેવાની સમગ્ર લંબાઈની ગણતરી કરવી જરૂરી છે અને તે મુજબ તેમના પેન્શનને પ્રમાણસર ધોરણે નક્કી કરવું જરૂરી છે. વિદ્વાન પરિષ્ઠ વકીલ શ્રી મહેતાએ તારીખ ૧૫.૧૦.૧૯૮૪ ના સરકારી ઠરાવની જોગવાઈઓનો, ખાસ કરીને ફકરા નં. ૬ નો પણ સંદર્ભ આપ્યો છે જેમાં બી.સી.એસ.આર. નિયમો, વોલ્યુમ-૧ ના પ્રકરણ-૧૧ ની જોગવાઈઓનો ઉલ્લેખ છે, જે કર્મચારીઓના કેસને લાગુ પડશે. આમ, વિદ્વાન પરિષ્ઠ વકીલ શ્રી મહેતાએ રજૂઆત કરી છે કે વિદ્વાન સિંગલ જજ દ્વારા જારી કરાયેલા નિર્દેશોમાં કોઈ હસ્તક્ષેપ ન કરવો જોઈએ કારણ કે તે લેટર્સ પેટન્ટ અપીલ નં. ૯૮૧/૨૦૧૫ (ગુજરાત રાજ્ય વિ. ભૂપેન્દ્ર વલ્લભદાસ ચુડાસમા) (૨૦૧૫ જેએક્સ (ગુજ) ૧૧૬૫) માં પસાર કરવામાં આવેલા તારીખ ૦૨.૦૭.૨૦૧૫ ના ચુકાદા અને હુકમ પર આધારિત છે, જે આખરી બની ચૂક્યો છે.

અભિપ્રાય અને તારણ :

૧૫. અમે સંબંધિત પક્ષકારો તરફે ઉપસ્થિત વિદ્વાન વકીલોને સાંભળ્યા છે અને વિદ્વાન સિંગલ જજ દ્વારા પસાર કરવામાં આવેલા વાદગ્રસ્ત હુકમનું પણ અવલોકન કર્યું છે.

૧૬. સંબંધિત પક્ષકારો વચ્ચેનો અગાઉનો અને હાલનો મુકદ્દમો તારીખ

૧૫.૧૦.૧૯૮૪ ના સરકારી ઠરાવમાંથી ઉદ્ભવે છે, જેના દ્વારા રાજ્ય સરકારના શિક્ષણ વિભાગે બિન-સરકારી સંલગ્ન કોલેજો અને યુનિવર્સિટીઓના શિક્ષણ સ્ટાફ માટે પેન્શન યોજના દાખલ કરી હતી. એવું જણાય છે કે હાલના સામાવાળાઓ જેવા કર્મચારીઓ, જેઓ સીપીએફ યોજના દ્વારા શાસિત હતા તેઓને પેન્શન (જીપીએફ) યોજનાના લાભો મળવાપાત્ર ન હતા, તેથી આ અદાલત સમક્ષ વિવિધ રિટ પિટિશનો દાખલ કરવામાં આવી હતી. એક લાંબા મુકદ્દમા પછી, જે સર્વોચ્ચ અદાલત સમક્ષ સમાપ્ત થયો, સદર યોજનામાંથી ઉદ્ભવતા પેન્શનનો લાભ સામાવાળા-કર્મચારીઓના કેસમાં લાગુ કરવામાં આવ્યો છે. સામાવાળાઓને તારીખ ૦૧.૦૬.૧૯૮૨ થી જીપીએફની રકમ ચૂકવવામાં આવી છે.

૧૭. અપીલકર્તા-રાજ્યે પેન્શન નક્કી કર્યું છે અને ૧૯૮૨ થી તેમના પેન્શનની ગણતરી કરીને પેન્શન પેમેન્ટ ઓર્ડર (પીપીઓ) પસાર કર્યા છે. શીર્ષકવાળી રિટ પિટિશનોમાં, સામાવાળાઓએ પેન્શનની ગણતરી માટે તેમની સંબંધિત નિમણૂકની તારીખથી સમગ્ર સેવાની ગણતરી ન કરવાના રાજ્ય સત્તાવાળાઓના પગલાંને પડકાર્યો હતો. વિદ્વાન સિંગલ જજે, સ્પેશિયલ સિવિલ એપ્લિકેશન નં. ૩૨૫૦/૨૦૦૯ અને સંલગ્ન રિટ પિટિશનોના જૂથમાં પસાર કરવામાં આવેલા તારીખ ૨૯.૦૬.૨૦૧૭ ના સમાન બેંચના નિર્ણયનો સંદર્ભ આપતાં અને લેટર્સ પેટન્ટ અપીલ નં. ૯૮૧/૨૦૧૫ માં પસાર કરવામાં આવેલા તારીખ ૦૨.૦૭.૨૦૧૫ ના ચુકાદા અને હુકમ પર પણ વિચારણા કરતાં ઉપર

જાણાવ્યા મુજબના નિર્દેશો જારી કર્યા છે, જેમાં અપીલકર્તા-રાજ્યને તારીખ ૧૫.૧૦.૧૯૮૪ ના સરકારી ઠરાવમાં આપવામાં આવેલી કટ-ઓફ તારીખ એટલે કે ૦૧.૦૪.૧૯૮૨ પહેલાં સામાવાળા-કર્મચારીઓ દ્વારા બજાવવામાં આવેલી સેવાનો સમયગાળો ધ્યાને લઈને પેન્શનની ગણતરી કરવાનો નિર્દેશ આપ્યો છે.

૧૮. વિદ્વાન સિંગલ જજે એવો પણ નિર્દેશ આપ્યો છે કે સમાન બેંચ દ્વારા જારી કરાયેલા નિર્દેશ મુજબ સામાવાળાઓને પેન્શન નિર્ધારણ અને બાકી નીકળતી રકમ પણ ચૂકવવામાં આવશે અને રૂ. ૧,૦૦,૦૦૦/- નો દંડ પણ લાદવામાં આવ્યો છે.

૧૯. હાલના સામાવાળાઓ ઈચ્છે છે કે ૧૯૮૨ પહેલાં સીપીએફ યોજનામાં તેમણે બજાવેલી સેવાની ગણતરી પ્રમાણસર ધોરણે પેન્શન નક્કી કરવા માટે કરવામાં આવે. જીપીએફ યોજનામાંથી ઉદ્ભવતો પ્રથમ નિર્ણય એસસીએ નં. ૨૯૬૪૧/૨૦૦૭ (એસ.એસ. પટેલ વિ. ડાયરેક્ટર ઓફ પેન્શન એન્ડ પ્રોવિડન્ટ ફંડ, ગાંધીનગર અને અન્ય, ૨૦૦૮ (૪) જી.એલ.આર. ૨૯૮૩ ના કેસમાં) આ અદાલતના વિદ્વાન સિંગલ જજ દ્વારા પસાર કરાયેલ તારીખ ૧૬.૦૬.૨૦૦૮ નો જણાય છે. વિદ્વાન સિંગલ જજે, બોમ્બે સિવિલ સર્વિસીસ રૂલ્સ, ૧૯૫૧ (ટૂંકમાં “બીસીએસઆર”), વોલ્યુમ-૨ ના પરિશિષ્ટ-૧૪-સી માં સમાવિષ્ટ સુધારેલા પેન્શન નિયમોના પરિશિષ્ટ-૧૪ અને નિયમ ૪૧(૧) ની જોગવાઈઓ પર વિચાર કર્યા પછી, વિવિધ કોલેજોમાં બજાવેલી ભૂતકાળની સેવાઓની ગણતરી માટે રિટ પિટિશન મંજૂર કરી હતી. બીસીએસઆર ની

જોગવાઈઓનો સંદર્ભ તારીખ ૧૫.૧૦.૧૯૮૪ ની નીતિ / સરકારી ઠરાવમાં આપવામાં આવ્યો છે. ત્યારબાદ, વિવિધ રિટ પિટિશનો અને લેટર્સ પેટન્ટ અપીલો દાખલ કરવામાં આવી હતી. તેનો ઉલ્લેખ સ્પેશિયલ સિવિલ એપ્લિકેશન નં. ૩૨૫૦/૨૦૦૯ અને સંલગ્ન બાબતોના રિટ પિટિશનોના જૂથમાં પસાર કરાયેલા તારીખ ૨૯.૦૬.૨૦૧૭ ના ચુકાદામાં કરવામાં આવ્યો છે, જેમાં લેટર્સ પેટન્ટ અપીલ નં. ૯૮૧/૨૦૧૫ માં પસાર કરાયેલા તારીખ ૦૨.૦૭.૨૦૧૫ ના ચુકાદાનો સમાવેશ થાય છે, જેના પર વાદગ્રસ્ત ચુકાદા અને હુકમમાં વિદ્વાન સિંગલ જજ દ્વારા આધાર રાખવામાં આવ્યો છે.

૨૦. ભૂપેન્દ્ર વલ્લભદાસ ચુડાસમા (ઉપર મુજબ) (લેટર્સ પેટન્ટ અપીલ નં. ૯૮૧/૨૦૧૫) ના કેસમાં ડિવિઝન બેંચ સમક્ષ એસ.એસ. પટેલ (ઉપર મુજબ) ના કેસમાં આવેલા નિર્ણય પર પણ આધાર રાખવામાં આવ્યો હતો, જે બીસીએસઆર ની જોગવાઈઓ સાથે સંબંધિત છે. કર્મચારીઓ વતી સમાન બેંચ સમક્ષ બીસીએસઆર ના પરિશિષ્ટ-૧૪-સી ની જોગવાઈઓ પર પણ આધાર રાખવામાં આવ્યો હતો.

૨૧. સંબંધિત પક્ષકારોનો સમગ્ર કેસ તારીખ ૧૫.૧૦.૧૯૮૪ ના સરકારી ઠરાવ હેઠળ શાસિત સંબંધિત સંસ્થાઓના સ્ટાફ દ્વારા બજાવવામાં આવેલી અગાઉની સેવાઓને ધ્યાને લઈને પેન્શન નક્કી કરવા / ગણતરી કરવાના મુદ્દા પર લેટર્સ પેટન્ટ અપીલ નં. ૯૮૧/૨૦૧૫ માં પસાર કરવામાં આવેલા તારીખ ૦૨.૦૭.૨૦૧૫ ના ચુકાદા અને હુકમના અર્થઘટન પર નિર્ભર છે. ડિવિઝન બેંચે,

તારીખ ૧૫.૧૦.૧૯૮૪ ના સરકારી ઠરાવ મુજબ પેન્શનના અમલીકરણ અને ગણતરી / નિર્ધારણ સંબંધિત મુદ્દા પર વિચારણા કરતી વખતે નીચે મુજબના ત્રણ મુદ્દા ઘડ્યા હતા. તે નીચે મુજબ છે: -

“[૬.૦] સંબંધિત પક્ષકારો તરફે ઉપસ્થિત વિદ્વાન વકીલોને વિગતવાર સાંભળ્યા. સંબંધિત પક્ષકારો તરફે ઉપસ્થિત વિદ્વાન વકીલોને સાંભળ્યા પછી, આ અદાલતની વિચારણા માટે નીચેના ત્રણ પ્રશ્નો ઉપસ્થિત થાય છે.

૧. શું મૂળ અરજદાર જેવા કર્મચારી કે જેમની નિમણૂક તારીખ ૧૫.૧૦.૧૯૮૪ ના જી.આર. પછી કરવામાં આવી છે, તેમને જીપીએફ માટે વિકલ્પ ન વાપરવાના આધારે તારીખ ૧૫.૧૦.૧૯૮૪ ના જી.આર. હેઠળના પેન્શન / પેન્શનરી લાભોનો ઇનકાર કરી શકાય?

૨. શું આવા કર્મચારીની ભૂતકાળની સેવાઓ પેન્શન માટેની પેન્શનપાત્ર સેવાઓ માટે ગણવી જરૂરી છે?

૩. શું ભૂતકાળની સેવાઓની ગણતરી પેન્શન નક્કી કરવા માટે અથવા માત્ર પેન્શન માટેની પેન્શનપાત્ર સેવાઓ માટે ગણવી / ધ્યાનમાં લેવી જરૂરી છે?”

૨૨. નિઃશંકપણે, સામાવાળા-કર્મચારીઓ અને અપીલકર્તા-રાજ્યનો કેસ

મુદ્દા નં. ૨ અને ૩ દ્વારા સંચાલિત થાય છે. મુદ્દા નં. ૧ અંગે કોઈ વિવાદ નથી કારણ કે યોજના પહેલેથી જ અમલમાં મુકાઈ ગઈ છે અને કર્મચારીઓને તારીખ ૦૧.૦૬.૧૯૮૨ થી તારીખ ૧૫.૧૦.૧૯૮૪ ના સરકારી ઠરાવના લાભો પહેલેથી જ લંબાવવામાં આવ્યા છે. ભૂતકાળની સેવાઓની ગણતરી સાથે સંબંધિત મુદ્દા નં. ૨ અને ૩ નો જવાબ આપતાં, ડિવિઝન બેંચે આ પ્રમાણે ઠરાવ્યું હતું: -

“[૬.૨] હવે, જ્યાં સુધી આ અદાલતની વિચારણા માટે ઉપર જણાવેલ પ્રશ્ન નં. ૨ અને ૩ નો સંબંધ છે એટલે કે આવા કર્મચારીની ભૂતકાળની સેવાઓના સંદર્ભમાં, તારીખ ૧૫.૧૦.૧૯૮૪ ના જી.આર. ની કલમ ૬ ખૂબ સ્પષ્ટ છે. તારીખ ૧૫.૧૦.૧૯૮૪ ના જી.આર. ની કલમ ૬ કર્મચારીને અગાઉની તમામ સેવાઓનો લાભ આપે છે પછી ભલે તે કામચલાઉ હોય, કાર્યકારી હોય કે કાયમી હોય, એક અથવા એક કરતાં વધુ બિન-સરકારી અનુદાનિત કોલેજો, યુનિવર્સિટી વિભાગ, ઉચ્ચતર માધ્યમિક શાળામાં, જેમને સરકાર તરફથી ગ્રાન્ટ-ઇન-એઇડ ચૂકવવામાં આવતી હતી, સદર યોજના હેઠળ પેન્શન માટેની પેન્શનપાત્ર સેવાની લંબાઈની ગણતરી માટે ધ્યાનમાં લેવામાં આવશે. તેથી, અગાઉની તમામ સેવાઓ ભલે તે કામચલાઉ હોય, કાર્યકારી હોય કે કાયમી હોય એક અથવા એક કરતાં વધુ બિન-સરકારી અનુદાનિત કોલેજો, યુનિવર્સિટી વિભાગ, ઉચ્ચતર માધ્યમિક શાળામાં, જેમને સરકાર તરફથી ગ્રાન્ટ-ઇન-એઇડ ચૂકવવામાં આવતી હતી, પેન્શન માટે પેન્શનપાત્ર સેવાની

લંબાઈની ગણતરી માટે ધ્યાનમાં લેવી જરૂરી હતી. ઉદાહરણ તરીકે જો પેન્શન માટેની પેન્શનપાત્ર સેવા ૧૦ વર્ષની હોય અને તારીખ ૦૧.૦૪.૧૯૮૨ પછી નિમણૂક મેળવ્યા પછી કોઈ કર્મચારી પાસે ૧૦ વર્ષની પેન્શનપાત્ર સેવા ન હોય, તેમ છતાં તારીખ ૦૧.૦૪.૧૯૮૨ પહેલાંની તેની અગાઉની સેવા ભલે તે કામચલાઉ, કાર્યકારી કે કાયમી હોય એક અથવા એક કરતાં વધુ બિન-સરકારી અનુદાનિત કોલેજો, યુનિવર્સિટી વિભાગ, ઉચ્ચતર માધ્યમિક શાળામાં જેમને ગ્રાન્ટ ઈન એઈડ ચૂકવવામાં આવતી હતી તે ગણવામાં આવે અને ત્યાર પછી એવું જણાય કે તે પેન્શન માટેની પેન્શનપાત્ર સેવા પૂર્ણ કરે છે, તે કિસ્સામાં, તેની ભૂતકાળની સેવાઓની ગણતરી પેન્શન માટે સેવાની પેન્શનપાત્ર લંબાઈની ગણતરી માટે કરવી જરૂરી છે અને/અથવા ધ્યાનમાં લેવી જરૂરી છે. જો કે, તેની અગાઉની સેવાને પેન્શન માટે પેન્શનપાત્ર સેવાની લંબાઈની ગણતરી કરવા સિવાય અન્ય કોઈપણ હેતુ માટે એટલે કે પેન્શન નક્કી કરવા વગેરે માટે ધ્યાનમાં લેવાની જરૂર નથી. તેથી, તારીખ ૧૫.૧૦.૧૯૮૪ ના જી.આર. ની કલમ ૬ ના યોગ્ય વાંચન પરથી, એવું અવલોકન કરવામાં આવે છે અને ઠરાવવામાં આવે છે કે તારીખ ૦૧.૦૪.૧૯૮૨ પછી નિમાયેલા કર્મચારીની તમામ અગાઉની સેવાઓની ગણતરી માત્ર પેન્શન માટેની પેન્શનપાત્ર સેવાની લંબાઈની ગણતરી કરવા માટે જ કરવી જરૂરી છે અને/અથવા ધ્યાનમાં લેવી જરૂરી છે.

[૬.૩] એસ.એસ. પટેલ (ઉપર મુજબ) ના કેસમાં વિદ્વાન સિંગલ જજ દ્વારા સમાન પ્રશ્ન પર વિચારણા કરવામાં આવી હતી. તારીખ ૧૫.૧૦.૧૯૮૪ ના સદર જી.આર. ના અર્થઘટન પર, એવું અવલોકન કરવામાં આવે છે કે જ્યાં સુધી તારીખ ૧૫.૧૦.૧૯૮૪ ના જી.આર. ની કલમ ૬ ના વ્યાપ અને પરિમાણનો સંબંધ છે, તે એક અથવા એક કરતાં વધુ બિન-સરકારી અનુદાનિત કોલેજો, યુનિવર્સિટી, ઉચ્ચતર માધ્યમિક શાળામાં અગાઉની તમામ સેવાઓ ભલે તે કામચલાઉ, કાર્યકારી કે કાયમી હોય, જેમને સરકાર તરફથી ગ્રાન્ટ-ઇન-એઇડ ચૂકવવામાં આવે છે, સદર યોજના હેઠળ પેન્શન માટે પેન્શનપાત્ર સેવાની લંબાઈની ગણતરી માટે ધ્યાનમાં લેવામાં આવશે તેવા લાભો કર્મચારીઓને આપે છે. ઉપરોક્ત તારીખ ૧૫.૧૦.૧૯૮૪ ના જી.આર. ની કલમ ૩ અને ૪ ને ધ્યાને લેતાં એવું વધુમાં અવલોકન કરવામાં આવે છે કે તારીખ ૦૧.૦૪.૧૯૮૨ ના રોજ અથવા તે પછી ભરતી થયેલા સ્ટાફના સભ્યએ વિકલ્પ વાપરવાનો ન હતો કારણ કે તેઓ આપમેળે આ યોજના દ્વારા સંચાલિત થવાના હતા. અમે ઉપર સંદર્ભિત વિદ્વાન સિંગલ જજ દ્વારા લેવાયેલા અભિપ્રાય સાથે સંપૂર્ણ સંમત છીએ.

[૭.૦] ઉપરોક્ત બાબતોને ધ્યાને લેતાં, એવું કહી શકાય નહીં કે વિદ્વાન સિંગલ જજે પેન્શન માટે પેન્શનપાત્ર સેવાની લંબાઈની ગણતરી કરવા માટે તારીખ ૨૭.૦૬.૧૯૬૮ થી ૧૭.૧૧.૧૯૬૯ અને ૧૫.૦૬.૧૯૭૦ થી ૩૦.૦૬.૧૯૭૫ વચ્ચેના સમયગાળા માટેની મૂળ અરજદારની અગાઉની

સેવાને ધ્યાને લેવાનો અપીલકર્તાઓને નિર્દેશ આપવામાં કોઈ ભૂલ કરી છે. જો કે, ઉપર સ્પષ્ટ કર્યા મુજબ, ઉપરોક્ત અગાઉની સેવા માત્ર પેન્શનપાત્ર સેવાની લંબાઈની ગણતરી માટે જ ગણવી/ધ્યાનમાં લેવી જરૂરી છે અને પેન્શનની ગણતરી માટે અને/અથવા પેન્શનની રકમ નક્કી કરવા માટે નહીં, કારણ કે તારીખ ૦૧.૦૪.૧૯૮૨ પહેલાં જીપીએફ યોજના / પેન્શન યોજના બિલકુલ લાગુ ન હતી અને તે તારીખ ૦૧.૦૪.૧૯૮૨ થી અમલમાં મૂકવામાં આવી છે અને તેથી, ભૂતકાળની સેવા / અગાઉની સેવાને માત્ર પેન્શનપાત્ર સેવાની લંબાઈની ગણતરી માટે જ ધ્યાને લેવી જરૂરી છે.”

૨૩. આમ, ડિવિઝન બેંચે, બી.સી.એસ.આર. નિયમો, વોલ્યુમ-૨ ના પરિશિષ્ટ-૧૪-સી ની જોગવાઈઓને ધ્યાનમાં લીધા પછી, મુદ્દા નં. ૨ અને ૩ ની સ્પષ્ટતા કરતી વખતે ઠરાવ્યું છે કે તારીખ ૧૫.૧૦.૧૯૮૪ ના સરકારી ઠરાવમાં વિચાર્યા મુજબ એટલે કે તારીખ ૦૧.૦૪.૧૯૮૨ પહેલાંની ભૂતકાળની સેવાઓની ગણતરી માટે, કર્મચારી દ્વારા તારીખ ૦૧.૦૪.૧૯૮૨ પહેલાં બજાવવામાં આવેલ સમયગાળો “માત્ર” પેન્શનપાત્ર સેવાની લંબાઈની ગણતરી માટે જ ધ્યાનમાં લેવામાં આવશે અને પેન્શનની ગણતરી અને/અથવા પેન્શનની રકમ નક્કી કરવા માટે નહીં કારણ કે તારીખ ૦૧.૦૪.૧૯૮૨ પહેલાં, જીપીએફ યોજના / પેન્શન યોજના બિલકુલ લાગુ ન હતી અને તે માત્ર તારીખ ૦૧.૦૪.૧૯૮૨ ના સંદર્ભમાં જ લાગુ કરવામાં આવી છે અને તેથી, તારીખ ૧૫.૧૦.૧૯૮૪ ના

સરકારી ઠરાવની કલમ ૬ મુજબ ભૂતકાળની સેવા અથવા અગાઉની સેવાને “માત્ર” પેન્શનપાત્ર સેવાની લંબાઈની ગણતરી માટે જ ધ્યાનમાં લેવી જરૂરી છે.

૨૪. તારીખ ૧૫.૧૦.૧૯૮૪ ના સરકારી ઠરાવની કલમ ૬, જેને ડિવિઝન બેંચ દ્વારા ધ્યાનમાં લેવામાં આવી છે, તે નીચે મુજબ વંચાય છે: -

“૪. ૧લી એપ્રિલ, ૧૯૮૨ ના રોજ અથવા તે પછી ભરતી થયેલા સ્ટાફના સભ્યો આપમેળે આ યોજના દ્વારા શાસિત થશે. આવા સ્ટાફને કોન્ટ્રિબ્યુટરી પ્રોવિડન્ટ ફંડ સ્કીમ પસંદ કરવાની મંજૂરી આપવામાં આવશે નહીં.

૫. શિક્ષણ સ્ટાફના જે સભ્યોએ પાંચ વર્ષની સતત સેવા પૂર્ણ કરી છે તેમને આ યોજનાના હેતુ માટે મૂળભૂત રીતે કાયમી જગ્યા ધરાવતા ગણવામાં આવશે.

૬. આ યોજના હેઠળ પેન્શન માટે પેન્શનપાત્ર સેવાની લંબાઈની ગણતરી કરતી વખતે, એક અથવા એક કરતાં વધુ બિન-સરકારી અનુદાનિત કોલેજો, યુનિવર્સિટી વિભાગ, ઉચ્ચતર માધ્યમિક શાળામાં અગાઉની તમામ સેવાઓ ભલે તે કામચલાઉ, કાર્યકારી કે કાયમી હોય, જેમને સરકાર તરફથી ગ્રાન્ટ-ઇન-એઇડ ચૂકવવામાં આવે છે તે ધ્યાનમાં લેવામાં આવશે. સેવામાં તૂટના સમયગાળાને પેન્શનપાત્ર સેવા તરીકે ગણવામાં આવશે નહીં એટલે કે વાસ્તવિક રીતે બજાવવામાં આવેલી સેવાને જ પેન્શનપાત્ર

સેવા તરીકે ગણવામાં આવશે.

૭. અન્યથા જોગવાઈ કરવામાં આવી હોય તે સિવાય આ યોજના હેઠળ સ્ટાફના સભ્યને નિવૃત્તિ લાભો આપવા માટે બીસીએસઆર નિયમો વોલ્યુમ-૧ ના પ્રકરણ ૧૧ ની સામાન્ય જોગવાઈઓ લાગુ પડશે.”

૨૫. તારીખ ૧૫.૧૦.૧૯૮૪ ની યોજના સાથે સંબંધિત વિવિધ અન્ય હુકમો સાથે ડિવિઝન બેંચના ચુકાદા અને હુકમને સર્વોચ્ચ અદાલત સમક્ષ પડકારવામાં આવ્યો હતો. સર્વોચ્ચ અદાલતે સિવિલ અપીલ નં. ૫૩૧/૨૦૧૭ માં પસાર કરેલા તારીખ ૧૭.૧૨.૨૦૨૧ ના હુકમ દ્વારા, કર્મચારીઓ અને રાજ્ય વચ્ચેના અગાઉના મુકદ્દમાની નોંધ લેતાં આ પ્રમાણે ઠરાવ્યું હતું: -

“૭. જે પરિસ્થિતિ ઊભી થાય છે તે એ છે કે પેન્શનરોના એક જૂથના સંદર્ભમાં હાઈકોર્ટનો ચુકાદો અંતિમ બની ગયો છે. જે પેન્શનરો કેસોના વર્તમાન જૂથના સામાવાળાઓ છે તેમના કેસો વચ્ચે અને અગાઉના જૂથોના પેન્શનરો વચ્ચે વાસ્તવમાં કોઈ તફાવત નથી, જેઓ એવા હુકમો દ્વારા શાસિત છે જેના દ્વારા ગુજરાત રાજ્ય દ્વારા દાખલ કરવામાં આવેલી સ્પેશિયલ લીવ પિટિશનો નામંજૂર કરવામાં આવી હતી. પરિણામે, પેન્શનરોના એવા જૂથ માટે એક અલગ માપદંડ લાગુ કરવો સંપૂર્ણપણે અન્યાયી હશે જેઓ આ કાર્યવાહીના સામાવાળાઓ છે, જ્યારે સમાન ચુકાદા દ્વારા સંચાલિત પેન્શનરોના સમાન જૂથના સંદર્ભમાં હાઈકોર્ટનો

ચુકાદો અંતિમ બની ગયો છે. તેઓ પેન્શન મેળવી રહ્યા છે.

૮. ઉપરોક્ત પરિસ્થિતિમાં, અમને વર્તમાન સિવિલ અપીલો અને સ્પેશિયલ લીવ પિટિશનો પર સુનાવણી કરવાનું કોઈ કારણ જણાતું નથી. સિવિલ અપીલો અને સ્પેશિયલ લીવ પિટિશનો નામંજૂર કરવામાં આવે છે. આજથી બે મહિનાના સમયગાળામાં હાઈકોર્ટના ચુકાદાનું પાલન કરવામાં આવે.

બાકી રહેલી અરજી, જો કોઈ હોય તો, તેનો નિકાલ કરવામાં આવે છે.”

૨૬. આમ, મુકદ્દમો પૂરો થયા પછી અને આ અદાલત દ્વારા પસાર કરવામાં આવેલા ચુકાદા અને હુકમને બહાલ રાખતી એસએલપી નામંજૂર થયા પછી, જેમાં લેટર્સ પેટન્ટ અપીલ નં. ૯૮૧/૨૦૧૫ માં પસાર કરાયેલા તારીખ ૦૨.૦૭.૨૦૧૫ ના ચુકાદાનો સમાવેશ થાય છે, સામાવાળા-કર્મચારીઓના પેન્શન નક્કી કરવામાં આવ્યા પછી, સામાવાળા-કર્મચારીઓ માટે તેમની સમજણ મુજબ અગાઉની સેવાઓના આધારે પેન્શનની ગણતરી, નિર્ધારણ અને બાકી નીકળતી રકમ મંજૂર કરવાનો દાવો કરવો ખુલ્લો નથી. સમાન બેંચ દ્વારા ઠરાવ્યા મુજબ, ગણતરી માત્ર સેવાની લંબાઈ ગણવાના હેતુ માટે જ કરી શકાય છે, અને બીજું કશું નહીં.

૨૭. વિદ્વાન સિંગલ જજે, તારીખ ૦૨.૦૭.૨૦૧૫ ના ચુકાદા અને હુકમમાં ડિવિઝન બેંચ દ્વારા નોંધાયેલા અવલોકનો પર વિચાર કર્યો હોવા છતાં, એવું

જાણાય છે કે વિદ્વાન સિંગલ જજે “માત્ર” શબ્દપ્રયોગ અને ડિવિઝન બેંચ દ્વારા નોંધાયેલા એવા અવલોકનોને પણ અવગણ્યા છે કે “કર્મચારી દ્વારા તારીખ ૦૧.૦૪.૧૯૮૨ પહેલાં બજાવવામાં આવેલી અગાઉની સેવાઓને ધ્યાને લઈને પેન્શનની રકમ નક્કી કરવાનું ગણી શકાય નહીં કારણ કે યોજના તારીખ ૦૧.૦૪.૧૯૮૨ ની કટ-ઓફ તારીખથી લાગુ કરવામાં આવી હતી, કારણ કે જે કર્મચારીઓએ ૧૯૮૨ પહેલાં પોતાની સેવા બજાવી હતી તેઓ સીપીએફ યોજનામાં હતા અને જીપીએફ યોજનામાં ન હતા.” આ મહત્વપૂર્ણ અવલોકનો છે જે વિવાદના મૂળ સુધી જાય છે. આ અવલોકનો / નિર્દેશો સર્વોચ્ચ અદાલત દ્વારા બહાલ રાખવામાં આવ્યા છે અને તેથી, ડિવિઝન બેંચ દ્વારા પસાર કરાયેલા તારીખ ૦૨.૦૭.૨૦૧૫ ના ચુકાદા અને હુકમમાં કંઈક નવું દાખલ કરીને આવા નિર્દેશોને ન તો પૂરક બનાવી શકાય કે ન તો બદલી શકાય. સદર યોજના હેઠળ સંચાલિત તમામ કર્મચારીઓને આ અદાલત દ્વારા નિર્દેશિત વર્ષોની સંખ્યાની ગણતરી કર્યા પછી પેન્શનનો લાભ આપવામાં આવ્યો છે. તદનુસાર, અન્ય સમાન સ્થિતિ ધરાવતા કર્મચારીઓના કિસ્સામાં અપનાવવામાં આવેલી અને અમલમાં મૂકાયેલી સમાન પદ્ધતિ / પ્રક્રિયા અપનાવ્યા પછી સામાવાળાઓને પેન્શન મંજૂર કરવામાં આવ્યું છે. આમ, સર્વોચ્ચ અદાલત દ્વારા બહાલ રાખવામાં આવેલા આ અદાલત દ્વારા પસાર કરાયેલા ચુકાદા અને હુકમોનો અમલ થયા પછી સામાવાળાઓના કિસ્સામાં કોઈ અપવાદ કરી શકાય નહીં. જે બાબતો શાંત થઈ ગઈ છે તેને વધારાના / પૂરક નિર્દેશો જારી કરીને પુનર્જીવિત કરવાની મંજૂરી

આપી શકાય નહીં. સદર યોજનામાંથી ઉદ્ભવતા તમામ મુદ્દાઓ અગાઉના મુકદ્દમામાં પહેલેથી જ ઉકેલાઈ ગયા છે અને તેના જવાબો આપી દેવાયા છે. તેથી, વિદ્વાન સિંગલ જજ દ્વારા જારી કરાયેલ નિર્દેશ નં. ૧ સિવાયના અન્ય નિર્દેશો બિનજરૂરી હતા.

૨૮. અપીલકર્તા-રાજ્ય ફરિયાદ નં. ૭ માં તારીખ ૦૨.૦૭.૨૦૧૫ ના ચુકાદામાં [ભૂપેન્દ્ર વલ્લભદાસ ચુડાસમા (ઉપર મુજબ)] ડિવિઝન બેંચ દ્વારા જારી કરાયેલા નિર્દેશો મુજબ કર્મચારીઓની સેવાની લંબાઈ ધ્યાને લેવા બંધાયેલું છે અને તદનુસાર, જો તે કરવામાં ન આવ્યું હોય તો તેઓએ સેવાના વર્ષોની ગણતરી કરવાની રહેશે અને તેમાં નોંધાયેલા અવલોકનો મુજબ સામાવાળાઓનું પેન્શન ચુસ્તપણે નક્કી કરવાનું રહેશે. બાકી નીકળતી રકમની ચુકવણી અને પેન્શન નિર્ધારણ અંગેના બાકીના નિર્દેશો ડિવિઝન બેંચ દ્વારા જારી કરાયેલા નિર્દેશો સાથે સુસંગત નથી, તેથી તે કાયદેસર અમાન્ય ઠેરવી રદ કરવામાં આવે છે.

૨૯. જ્યાં સુધી રૂ. ૧,૦૦,૦૦૦/- નો દંડ ચૂકવવા માટે વિદ્વાન સિંગલ જજ દ્વારા જારી કરાયેલા નિર્દેશોનો સંબંધ છે, તેનો પહેલેથી જ અમલ થઈ ચૂક્યો છે અને સામાવાળા-કર્મચારીઓને ચૂકવી દેવાયો છે. તેથી, આવી રકમ વસૂલ કરવામાં આવશે નહીં. આમ, સ્પષ્ટતા કરવામાં આવે છે કે રિટ પિટિશનમાં અને હાલની અપીલોમાં ઉઠાવવામાં આવેલો સમગ્ર મુદ્દો ફરિયાદ નં. ૭ માં નોંધ્યા મુજબ લેટર્સ પેટન્ટ અપીલ નં. ૯૮૧/૨૦૧૫ માં તારીખ ૦૨.૦૭.૨૦૧૫ ના ચુકાદામાં

સમાન બેંચ દ્વારા જારી કરાયેલા નિર્દેશોની શરતો અનુસાર ઉકેલાઈ ગયો છે.

૩૦. પરિણામે, લેટર્સ પેટન્ટ અપીલો આંશિક રીતે સફળ થાય છે. તે આંશિક રીતે મંજૂર કરવામાં આવે છે.

૩૧. આ તબક્કે, વિદ્વાન વકીલ શ્રી દેવનાનીએ રજૂઆત કરી છે કે સ્પેશિયલ સિવિલ એપિલિકેશન નં. ૧૦૭૬૬/૨૦૨૩ વાળી રિટ પિટિશનના ત્રણ કર્મચારીઓ, એટલે કે, (૧) ચંદ્રશંકર મંગળભાઈ રાવળ તારીખ ૦૮.૦૭.૨૦૨૩ ના રોજ અવસાન પામ્યા છે; (૨) બળદેવભાઈ અંબાલાલ પટેલ તારીખ ૨૫.૧૦.૨૦૨૪ ના રોજ અવસાન પામ્યા છે; અને (૩) બાબુલાલ ભગવાનજી કાપુપરા તારીખ ૨૦.૦૭.૨૦૨૩ ના રોજ અવસાન પામ્યા છે. સ્પષ્ટતા કરવામાં આવે છે કે તેમના કિસ્સામાં, કાયદેસરના વારસદારો માટે ઉપર જણાવ્યા મુજબ લાભો મેળવવા માટે અપીલકર્તા - રાજ્ય સત્તાતંત્રનો સંપર્ક કરવો ખુલ્લો રહેશે.

૩૨. તમામ સંલગ્ન સિવિલ એપિલિકેશનો ટકી શકતી નથી અને તે મુજબ તેનો નિકાલ કરવામાં આવે છે.

૩૩. રજિસ્ટ્રીએ દરેક સંલગ્ન બાબતોમાં આ હુકમની એક નકલ મૂકવી.

(એ. એસ. સુપેહિયા, ન્યાયમૂર્તિ)

(નિશા એમ. ઠાકોર, ન્યાયમૂર્તિ)

This judgment has been translated using an AI-assisted translation tool.

=====

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgment in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgment shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.

=====